

LIBER TERTIVS.

fieri ab actu sensus & hunc similem necesse est esse sensui: erit utiq; fantasia ipsa motus nō sine sēsu cōtingens. Neq; nō sentientibus inesse: et multa ē secundū ipsā facere et pati habens: & esse uerā et falsā. Hoc autē accidit propter hoc q̄ sensus priorū quidē est uerus: aut quā paucissimū habens falsū. Secūdo autē de accidere hoc & hoc iam cōtingit mentiri. Quod quidem enim albū non mētitur. Si autem hoc albū aut aliud: mētitur. Tertio autē cōmuniū et cōsequētium accidentia quibus insūt propria. Dico autē ut motus & magnitudo accidūt sensibilibus: circa que ē maxime iā decipi. Secundū sensū motus autem ab actu factus differt a sensu qui ab his tribus sēsi. bus. Et primus quidē presētis sēsus uerus: alii autē presētis & absētis erūt utiq; falsi: et maxime cū procul sit sēsibile. Siquidē igitur nihil aliud habet que dicta sūt nisi fātasia: hoc autem ē quod dictum ē. Fantasia utiq; erit motus a sensu secūdum actum factus. Quoniam autem uisus maxime sensus est: et nomē a lumine accepit: quoniā sine lumine nō est uidere. Et quoniā immānēt: et similes sūt sēsi. bus: multa secundū ipsos operantur animalia. Alia quidem quia nō habēt intellectum ut bestie. Alia uero ex uelamēto intellectus aliquādo passiōe aut egritudine aut somno: ut homines. De fātasia quidē igit quid est: & ppter qd est: dictum sit intantuz.

d E parte autē anime qua cognoscit anima & sapit: siue separabili existēte siue nō separabili secundū magnitudinē sed secundū rationē cōsiderādū quā habet differentiā: & quō quidē sit ipsū itelligere. Si igit est itelligere sicut sentire aut pati aliquid: utiq; erit ab itelligibili: aut aliqd huius alteruz. Impassibile ergo oī ē: susceptiuum at̄ spei & potētia huius: s; nō hoc. Et similiter se hēre sicut sēsi. tiuum ad sensibilia: sic intellectiū ad itelligibilia.

n Ecesse ē itaq; qm oīa itelligit immixtum eē: sicut dicit Anaxagoras: ut imperet: hoc at̄ est ut cognoscat despectū: int̄ apparēs. n. phibeat extraneū: et obstruat. Quare neq; ipsi ē eē naturā neq; unā: s; aut hoc q̄ possibilis sit uocat̄ itaq; aīe intellectus. Dico at̄ intellectū quo opinat̄ & itelligit aīa: uhil ē actu eorum q̄ sunt ante itelligere. Vnde neq; misceri est rōnabile ipm corpori. Qualis. n. aliquis utiq; fiet aut calefact̄

Et int̄

aut frigidus: si organū aliquod erit sicut sensitivum: nūc aut nullū ē. Et bñ iam dicentes sūt aīam esse locum spērū: nili q̄ nō tota sed intellectiva neq; actu s; potētia spēs. Qm̄ at nō similis sit i passibilitas sensitivi et intellectivi manifestū ē ex organis et se su. Sensus. n. nō pōt sēire ex ualde sēibili: ut sonū ex magnis sonis: neq; ex fortibus odoribus & coloribus: neq; uidere neq; odorare. Sed intellectus cū intelligat aliqd ualde itelligibile: non min⁹ itelligit ifima: s; et magis sensitivū q̄dem. n. nō sine corpe ē: hic at sepatus ē. Cū at sic singula frāt: ut sciēs dī qui scd; ac tū: hoc at cōfēsti accidit cū possit opari p seip̄: est quidē igit & tunc potentia quodāmo: nō tñ similiter et ante adiscere aut in uenire: & ipse at seipsum tunc pōt itelligere.

Voniā at aliud ē magnitudo & magnitudinis esse & aq̄ & aq̄ esse: & sic i multis aliis: nō at i oibus: i q̄bulda: n. idē ē ēe carnis aut carnē aut alio ḡ: aut aliter hñte discernit: caro. n. nō sine materia s; sicut simū hoc i hoc sensitivū qdē igit calidū & frigidū iudicat & quorū rō qdā: caro alia at aut separato aut sicut circūflexa se h; ad seipam: cū extēsa sit: carnē ē decernit. Itēz aut i his q̄ abstractiōe sūt rectū sicut simū cū cōtinuo. n. ē. Qd at qd erat esse: si est & aliter recto esse et recto alio. Sit enim dualitas altero itaq; aut aliter habēte se iudicat. Omnino ergo sicut separabiles res a materia: sic & que circa intellectum sunt. Dubitabit autē utiq; aliquis: si intellectus simplex est & impassibilis: et nulli nihil habet cōmune: sicut dicit Anaxagoras: quomodo itelliget si itelligere pati aliquid ē. Inquātum. n. aliquid cōmune utriq; est: hoc quidē agere: illud uero pati uī detur. Amplius autē si intelligibilis & ipse: aut enim aliis ierit intellectus: si nō secundum aliud ipse intelligibilis ē: unum autem aliquid intelligibile. Si autē sit mistum: aliquid habebit quod facit itelligibile ipsū sicut alia. Aut pati secundū commune aliquid diuīlū est pri⁹: quoniā potentia quodāmodo ē itelligibilia intellectus: sed actu nihil antequā intelligat: oportet autē sic sicut i tabula nihil ē scriptū actu: qd qdē accidit i intellectu. Et ipse at itelligibilis ē sicut itelligibilia. In his. n. q̄ sunt sine materia idē est intellect⁹: & qd itelligit: scia nāq; speculatiua et sicut scibile idē est. Nō at sp itelligēdi cā cōsiderāda. In hñtib⁹ at materiā potētia unūq; itelligibiliū: quare quidē illis nō i erit intellectus: sine materia. n. potentia ē intellect⁹ talium: illud aut itelligibile erit.

LIBER TERTIVS

q Voniã at sicut i oia nafa e aliqd hoc qdẽ matia unicuiq
gni hoc at e potetia oia illa; alreuz at cã & factiuũ; q i fa
ciendo oia; ut ars ad materiã substinuit; necesse et in aia has eẽ
dras. Et e intellect⁹ hic qdẽ talis i oia fieri; ille uero i oia facere; si
cut hitus qdẽ & sicut lumẽ; qdã. n. modo & lumẽ facit potetia
exntes colores actu colores. Et hic intellect⁹ separabilis & ipassi
bilis & imist⁹ subltãtia actu es: sp. n. honorabili⁹ e agens pati
ente; & pncipiũ materialẽ. Idẽ autẽ e scdũ actu; sciẽtia rei; q uero
scdũ potetia tpe prior i uno e; oio autẽ n3 tẽpore; s3 nõ aliqn q
dẽ itelligit; aliqn aut nõ itelligit. Separat⁹ at e solũ i hoc q ue
re est; & h° solũ imortale & ppetuũ. Nõ reminiscimur at qã h
quidẽ ipassibile; passiu⁹ uero intellect⁹ corruptibilis; & sine hoc
nihil itelligit aia. Indiuisibiliũ qdẽ igr itelligetia i his e; circa q
nõ e falsũ. In qb⁹ at & falsũ iã & uerũ est; cõpositio qdam iã in
tellectiuũ e; sicut eoz que unũ fiũt. Sicut Empe. dixit uere mul
torũ qdẽ capita sũ ceruice germinauerũt postea cõpoita sũt cõ
cordia sic & hec sepata cõpoita sũt; ut assimetrõ & diametros &
ut simetrõ & diametron. Si at factorũ & futuroz tpe eo intelli
gens & cõponẽs; falsũ. n. in cõpositioẽ sp e; & nãq. si albũ non
albo; aut si nõ albũ albo cõponit; cõtigit at & diuidentẽ dẽ
oia. Sic g est nõ solũ falsũ aut uerũ; p alb⁹ cleon e; s3 & qd erat
aut erit unũ aut faciẽs h° intellect⁹ e unũq dũ indiuisibile at qm
duplĩ potetia aut actu e; nihil phibet itelligere idisibile cũ lon
gitudiez itelligat. Indiuisibilis. n. actu aliẽ e; & i tpe idiuisibili. Si
milĩ. n. tps diuissibile & idiuissibile lögitudini e; nõ. n. est dẽ ali
qd i medio itelliger utrũq; n. n. e n diuidat s3 aut potetia seor
sum; aut utrũq itelliges dimidioz; diuidit et tps simul tũc; aut
i lögitudie. Si uero e sicut ex utrũq; et i tpe e qd i utrũq. Qd
at n scdũ qtitatẽ idiuissibile e s3 spe; itelligit et idisibili tpe et i
diuissibili aie; scdũ accns at et nõ igtũz illa disibilia; qd itelligit
et i quo tpe; sed igtũz idiuissibilia. Inẽ at utiq; his aliqd idiuissi
bile sed forte n separabile; q facit tps unum; et lögitudiem; et
hoc similĩ i oĩ e et cõtinuo; et tpe et lögitudie. Pũctũ at et ois
disio; et sic idiuissibile mōstrat sicut puatio; et similis rō i aliis
e ut quō malum cognoscit aut nigrũ; contrario eim aliquo mo
do cognoscit. Oportet at potetia eẽ cogoscens; et eẽ i ipo; si ue
ro alicui nõ iest cõtrariũ ip3 cogscit seip3; et actu e & sepabile.
e st autẽ dictio quidẽ aliquid de alio; sicut affirmatio ue
ra est; aut falsa omnis; intellect⁹ autez nõ omnis; sed

qui est ipsius quid est; scdm hoc qd aliquid erat esse uerū est: & nō
 aliqd de aliquo: sed sicut uidere propriū uerū est: si autē homo
 album aut nō: non uerum sēper: sic autē se habent quēcunq;
 sine materia sūt. Idem autē est scdum actum sciētia rei: que
 uero scdum potētiā tempore prior ē in uno: omnino autē;
 neq; tempore fiunt eim ex actu ente omnia que fiūt. Videtur
 autem sēibile ex potentia existēte sensitiuo actu agēs: nō eim
 patitur neq; alterat: unde alia hec species motus: motus enim
 imperfecti actus. Simpliciter autē actus aliter ē qd perfecti. Senti
 re quidē igit simile ē ipi dicere solum & intelligere.

c Vm autē delectabile: aut triste: aut affirmas aut negans
 psequitur aut fugit: & ē delectari & tristiari agere sēliti
 ua medietate ad bonū aut malū: inq̄tum talia & fuga aut &
 appetitus: hec que scdum actum: & nō alterū appetitū;
 & fugitiū: neq; ab inuicem: neq; a sēlitiuo: s; esse alterū est.

Intellectiue autē aīe fantasmata ut sēibilia sunt: cum autē bo
 num aut malū affirmat aut negat: & fugit aut psequitur: p
 quod nequāq; sine fāsmate itelligit anima. Sicut eim aer pu
 pillam huiusmodi fecit: ipa autē alterum: & audit similiter:
 sed ultimum unū & una medietas: eē autē ipi plura quo autē
 discernit: quo differt dulce & calidum: dictū est quidē & prius
 dicēdū at & nūc: est eim aliqd unū: sic autē & minus: sed hoc i
 pportionali: aut numero ens unū hēt se ad utrūq; sicut illa ad
 iūicē: quo, n. differt nō homogenea iudicare aut cōtraria ut al
 bum & nigrū. Sit igitur sicut, a. album ad, b. nigrū, g. ad, d. si
 cut illa ad inuicem: quare & pmutati. Sicut igit, g. d. uni sint
 existētia: sic habebunt sicut &, a. b. idē: quidē: esse aut nō idē:
 & illud similiter. Eadez autem ratio ē: & si, a. quidē dulce sit;
 & b. uero album, Spēs quidē igit intellectus in phāsmatibus
 itelligit: sicut i illis determinatū est: ipi imitabile & fugiēdū
 & extra sensus: cu; in phāsmatib; fuerit: mouet ut sētiēs qd
 fugibile ē: quia ignis cōtrariū cognoscit uidēs qd mouet: qm i
 pugnas ē: aliqn autē que sūt in aīa phāsmatib; aut itellecti
 bus: & tāq; uidens rōcinat & deliberat fusa ad p̄sentia: cu; di
 xerit ut ibi letū aut triste: hic fugit aut imitat. Et oīo i actione
 & qd sine actione ē uerū & falsum in eodez genere ē cū bono &
 malo. Sed i eo qd simpliciter differt & a quodā.

a Abstractione autē dicta itelligit: sicut simū secundū qd si
 mum nō separe. Inq̄rum autē curuū si aliquod itelle
 xit actū: sine carne itellexit i qua curuū: sicut mathematica nō
 separe tanquā si separe sint itelligit: cū itelligat illud. Omnino
 autē intellect⁹ qui secundū actum res est itelligens. Vtrū autē
 cōtingit aliquod separatorū itelligere ipm existētem nō sepa
 ratū a magnitudie aut non: cōsiderandū posterius. Nunc autē
 de anima dicta recapitulātes dicam⁹ iterū: qd omnia ea q̄ sunt
 quodāmodo ē anima: aut eim sēsibilia q̄ sunt: aut itelligibilia:
 est autē scientia quidē scibilia quodāz modo: sēsus autem sēs
 bilia: qualiter autē hec sūt: oportet iquirere. Secatur eim scien
 tia & sēsus in res: que quidē potētia est i ea que sunt potentia:
 quē uero actū: i ea q̄ sūt actū: anime autē sensitiuū & quod sci
 re potest: potētia hec sūt: hoc quidē scibile: illud uero sēsibile:
 Necesse est autē: aut ipa aut species esse: ipsa quidez igitur nō
 sunt: non eim lapis i anima est sed species: quare anima sicut
 manus ē: manus eim organum organorū: & intellectus species
 specierū: & sēsus species sēsibilium. Quoniam autē neq; res
 nulla est pter magnitudines: sicut uidetur sēsibilia separata i
 speciebus sēsibilibus itelligibilia sūt: & que abstractione dicūt:
 & quecunq; sēsibilia habit⁹ & passionē: & ob hoc neq; nō
 sentiens nihil: nihil utiq; adiscet neq; itelliget. Sed cū specu
 letur: necesse simul fantasma aliquod speculari: fantasmata autē
 sicut sēsibilia sunt: preter quod sūt sine materia. Est autem fan
 tasma alterū a dictiōe et negatione: complexio enim intellectu
 um ē uerum aut falsū. Primi autem intellectus qdem differet
 ut non fantasmata sint: aut neque alii fantasmata sed non sine
 fantasmatibus:

q Voniam autem anima scdm duas diffinita ē potētiāz:
 que animalū est: & discretio q̄ itelligentie op⁹ est &
 sēsus: & adhuc i mouendo secundum locū motum: de sēsū qui
 dem & intellectu determinata sint tāta: de mouēte autem quid
 forte sit anime: speculādūz est: utrum una qdam ps ipius sit
 separabilis aet magnitudie aut ratiōe: aut omnis aia: & si ps
 aliqua: utrū ppria qdā sit pter cōsuetas dici & dictas: aut hax
 una aliq sit. H3 at dubitationē mox: quō opz ptes aie dicere: et
 quot: mō. n. quodā infinite uidetur: et nō solū quas dicūt qdāz
 determinātes rōnatiuam et irascibile & appetitiuā: hi at rōnē

habentem & irrationabile. Secundū enim differētiās per quas
 has separant; et alie uidetur partes maiorē his differētiā ha-
 bētes; de quibus & nūc dictum est. Vegetatiua autē que cum
 plātis inest et omnib⁹ uiuētibus et sēsitīua; quā neq; sicut irro-
 nabilem neq; sicut rationē habētem ponet quis utiq; facile. Ad
 huc autē et fatāstica que per esse quidē ab omnibus altera est.
 Cui autē harum eadē uel altera sūt habet multā dubitationē;
 si aliquis poat sepatas ptes aīe. Adhuc at & appetitiua q̄ et rō-
 ne & potētia altera ut utiq; eē ab oībus; et incōueniens utiq;
 hāc sequestrare. Irrationatiua eīm uolūtas sit & i irrationabili
 cōcupiscētia et ira. Si at tria i anima; i unoquoq; erit appetit⁹.
 Et etiā de quo nūc sermo istat; quid forte mouēs secundū locū
 animalē. Secundum quidem igitur augmentum et decremen-
 tum motu⁹ qui omnibus inest; uidebitur utiq; mouere genera-
 tiuum & uegetatiuum.

d E respiratiōe autē et expiratione & somno et uigilia po-
 sterius perspiciendū. Habēt, n, dubitationē multam.

Sed de motu secundū locum quid sit mouēs animal scd; pces-
 siuū motū cōsiderandū; qd qdē igit nō uegetatiua potētia ma-
 nifestū; semper enim ppter aliquid motus hic et aut eū fanta-
 sia aut appetitu est; nihil, n, non appetens aut fugiēs mouetur
 sed aut uolētia. Amplius et plāte utiq; mote essent; et utiq; ha-
 berent aliquam partem organicā ad motū hunc. Similiter autē
 neq; sensitiuū; multa enim sūt animalīū; que sensu⁹ quidē ha-
 bēt; manentia autē et immobilia sūt per finem. Si igitur natu-
 ra facit frustra nihil; neq; deficit i necessariis nisi in orbatis et
 imperfectis; huiusmodi autē animalīū perfecta et non orbata
 sūt. Signum autem est; quia generatiua sūt; & augmentum
 habēt & decrementū; quare et haberēt utiq; partes organicas
 processionis. At uero neq; rationatiua & uocat⁹ itellectus ē mo-
 uens. Speculatiuus qdē igitur nihil speculatur actuale; neq;
 dicit de fugibili et psequibili. Semper autem mot⁹ aut fugien-
 tis aut prosequētis aliquid ē. Sed neq; cum speculat⁹ fuerit ali-
 qd h⁹ iam p̄cipit aut psequi aut fugere; puta cum multotiēs
 intelligit terribile aliqd; aut delectabile; nō iubet at timere; sed
 cor mouet. Si autem delectabile altera aliqua pars. Ampli⁹ et
 p̄cipiēte itellectu et dñante itelligētia fugere aliqd aut pseq nō
 mouet; s; secundum cōcupiscētiā agit; ut icōtinens; et totaliter

q̄ p̄cipit aliqd q̄d rōnabilē q̄ p̄cipit. Tunc
 q̄d p̄cipit aliqd q̄d rōnabilē q̄ p̄cipit.

q̄d aut q̄d p̄cipit aliqd q̄d rōnabilē q̄ p̄cipit. Tunc
 q̄d p̄cipit aliqd q̄d rōnabilē q̄ p̄cipit. Tunc
 q̄d p̄cipit aliqd q̄d rōnabilē q̄ p̄cipit. Tunc

videm⁹: qm̄ hñs medicatiuā nō sanat rāq̄ alt⁹ ppiū sit agere
 scd̄ n̄ sciam s3 non scie. At uero n3 appetit⁹ hñi motus dict⁹ ē:
 abstinētes. n. appetētes et cōcupiscētes non opant⁹ quorū appe
 titū hñt: s3 cōsequunt⁹ intellectū. Vident⁹ at̄ duo hec mouētia: aut
 appetit⁹: aut intellect⁹: si aliq̄s fāfalia posuerit sicut intellectum
 quēdā. Multa. n. p̄ter sciam sequūt⁹ fāfalias: & in aliis aialib⁹ nō
 intellectiua: n3 rō est s3 fāfalia utraq̄: hec ḡ motiua scd̄3 locū in
 tellect⁹ & appetit⁹. Intellect⁹ at̄ q̄ pp̄ aliquid rōcinat⁹: & q̄ prac
 tic⁹ est: differt at̄ a speculatiuo scd̄m finē: & appetitus pp̄ aliqd
 ois ē. Cui⁹. n. appetit⁹: hoc p̄ncipiū practici intellect⁹: ultimū at̄
 p̄ncipiū actiōis: q̄re rōabilit̄ hec duo uidēt⁹ mouētia appetit⁹ &
 intelligētia practica: appetibile. n. mouet⁹: & p̄p̄ hoc intelligētia
 mouet⁹: q̄a p̄ncipiū hec ē qd̄ appetibile: & fāfalia at̄ cu3 moueat
 nō mouet sñ appetitu: unū igr̄ mouēs qd̄ appetit⁹: si. n. duo:
 intellect⁹ & appetit⁹ mouebāt⁹: scd̄m cōmunē utiq̄ aliquā sp̄em
 mouebāt⁹: nūc at̄ intellect⁹ nō uī mouēs sine appetitu: uolūtas
 in appetit⁹ ē: cu3 at̄ scd̄m rōem mouet⁹: & scd̄3 uolūtatē: moue
 tur: appetit⁹ at̄ mouet p̄ter rōē: cōcupiscētia. n. appetit⁹ qd̄ ē.

i Intellect⁹ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

hñi motus dict⁹ ē:
 abstinētes. n. appetētes et cōcupiscētes non opant⁹ quorū appe
 titū hñt: s3 cōsequunt⁹ intellectū. Vident⁹ at̄ duo hec mouētia: aut
 appetit⁹: aut intellect⁹: si aliq̄s fāfalia posuerit sicut intellectum
 quēdā. Multa. n. p̄ter sciam sequūt⁹ fāfalias: & in aliis aialib⁹ nō
 intellectiua: n3 rō est s3 fāfalia utraq̄: hec ḡ motiua scd̄3 locū in
 tellect⁹ & appetit⁹. Intellect⁹ at̄ q̄ pp̄ aliquid rōcinat⁹: & q̄ prac
 tic⁹ est: differt at̄ a speculatiuo scd̄m finē: & appetitus pp̄ aliqd
 ois ē. Cui⁹. n. appetit⁹: hoc p̄ncipiū practici intellect⁹: ultimū at̄
 p̄ncipiū actiōis: q̄re rōabilit̄ hec duo uidēt⁹ mouētia appetit⁹ &
 intelligētia practica: appetibile. n. mouet⁹: & p̄p̄ hoc intelligētia
 mouet⁹: q̄a p̄ncipiū hec ē qd̄ appetibile: & fāfalia at̄ cu3 moueat
 nō mouet sñ appetitu: unū igr̄ mouēs qd̄ appetit⁹: si. n. duo:
 intellect⁹ & appetit⁹ mouebāt⁹: scd̄m cōmunē utiq̄ aliquā sp̄em
 mouebāt⁹: nūc at̄ intellect⁹ nō uī mouēs sine appetitu: uolūtas
 in appetit⁹ ē: cu3 at̄ scd̄m rōem mouet⁹: & scd̄3 uolūtatē: moue
 tur: appetit⁹ at̄ mouet p̄ter rōē: cōcupiscētia. n. appetit⁹ qd̄ ē.

Not⁹ qd̄ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

Not⁹ qd̄ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

Not⁹ qd̄ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

Not⁹ qd̄ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

Not⁹ qd̄ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

Not⁹ qd̄ qd̄ igr̄ ois rectus ē: appetit⁹ at̄ & fāfalia re
 cta & nō recta: unde ip̄ quidē mouet appetibile: s3 hoc
 ē bonū aut appens bonū: nō oē aut⁹: sed actuale bonū: actuale at̄
 ē cōtingēs et aliter se hēre. Qd̄ qd̄ igr̄ hñi potētia mouet aīe
 q̄ uocat⁹ appetit⁹ māifestū ē. Diuidētib⁹ at̄ aīe p̄tes si scd̄m po
 tētiās diuidāt et sepant⁹: ualde multe fiūt: uegerabile: sēsitiuū:
 intellectiū cōsiliatiū: adhuc appetitiū: hec. n. plus differunt
 ab iuicē q̄ cōcupiscibile et irascibile. Qm̄ at̄ appetit⁹ fiūt con
 trarii ad iuicē: hoc at̄ accidit: cū rō et cōcupiscētia cōtrarie fēu
 rit⁹: at̄ in ipsis sensū hñtib⁹. Intellectus qd̄ igr̄ pp̄ futurū re
 trahere iubet: cōcupiscētia at̄ pp̄ ip̄m iā: uī. n. q̄ iā delectabile
 et simplicit̄ delectabile et bonū simplicit̄: p̄pterea q̄ nō uī q̄
 futurū. Spe qd̄ igr̄ unū erit mouēs appetibile aut appetitiū:
 p̄mū at̄ oīū appetibile: hoc. n. mouet: cū n̄ mouet: igr̄ sit it: l
 lectiū aut imagiatiū: nūero at̄ plura mouētia. Qm̄ at̄ tria sñ
 unū qd̄ mouēs: scd̄3 at̄ q̄ mouet: et tertiū qd̄ mouet: mouēs at̄
 duplex: aliud qd̄ imobile: aliud qd̄ mouet⁹: ē at̄ imobile actuale
 bonū: mouēs at̄ & qd̄ mouet⁹ appetitiū: mouet. n. qd̄ appetit⁹
 scd̄3 q̄ appetit et appetit⁹: act⁹ aut mot⁹ qd̄ ē: qd̄ aut mouet⁹
 aīal ē: quo uero mouet organo appetit⁹ iā hoc corporeū unde i

Nota qd... **DE ANIMA**...

coib9 aie et corporis opib9 consideradu3 e de ipis. Nunc aute3 ut i suma dicat mouens organice ubi pncipiū et finis illud uelut oī gligiscim9 hoc ē gibbosū et cōcauū; hoc qde3 finis; illud uero pncipiū; unde aliud quidē gescit; aliud uero mouet; rōe qdē alia entia; magnitudie uero īsepabilia; oīa enim pulsu et tractu mouet; pp qd o3 sicut i circulo manere aliqd; et hic icipe motū. Oio qdem igit sicut pdictum ē īgtum appetitiuū animal; sic ipi9 motiū ē appetitiū at non sine fāfalia; fāfalia at oīs rōnalis aut sēfibilis ē; hac qde3 igit & alia aīalia picipāt.

c Considerādū at & de īfectis qd mouēs ē; quib9 tactus solū iest sēsus; utrū cōtigat fāfalia inē his aut nō; aut & cōcupiscētia; uidet. n. letitia & tristitia iesse; si at hec & cōcupiscētia necesse; fāfalia at quō utiq; ierit; aut sicut mouet in determinate; & hec īfūt quidē; īdēminate at īfunt. Sēfibilis qdē igit fāfalia sicut dictū ē & i aliis aīalib9 iest; deliberatiua at in rōalib9 inē; utrū; n. ager h. aut hocia rōis ē op9; & necesse uno melurare; mai9. n. imitat; qre pot unū ex plurib9 fāfalmatib9 facere; & cā hec ei9 q opinioē3 non putari hre; qm eā q ex syllogismo nō h3; hec at illā; pp qd deliberatiū nō h3 appetit9. Vincit at & mouet aliqñ deliberatioē3; aliqñ aute3 mouet seipm sicut īpera appetit9 appetitū; cū i cōtinētia fuerit; natura aut sp q fursū pncipalior ē & mouet; ut trib9 latioib9 iā moueat. Sciētificū at nō mouet ī3 manet; qm autē hec qdē uniuersalis existimatio & rō; alia uero picularis; hec qdē. n. dicit q o3 tale3 tale agere; hec at q hoc qdē tale; & ego talis; iā hec mouet opio nō q uniuersalis aut utraq; ī3 hec qdē gescēs magis; hec at nō.

u Egetabile qdem igit aīa3 necesse hre oē quodēcūq; uiuit; et h3 aīam a gñatioē usq; ad corruptioē; necesse ē eim qd gñat augmētū hre et statū et decemētū; hoc at sine alimēto ēē īpossibile; necesse igit iesse uegetabile potētiam i oib9 gñatis corruptibilib9. Sēfū at nō necesse i oib9 uiuētib9; neq; n. quorū simplex corpus cōtigat hre tactū; n3 sine hoc possibile ēē nullū aīal; neq; qdēq; n. susceptia spē; sñ matia. Aīal at necesse sēfū hre; si nihil frustra facit nata; pp aliqd. n. oīa que sūt nata subsistūt; aut cōfidentia sunt eorū que sūt pp aliquid. Si igit omne processuū corpus non habet sensum; corrūpetur utiq; et ad finem non utiq; ueniet qui ē nature opus; quomodo eim aletur; manētib9 qdem. n. existit q unde nata sūt. Nō potest at corp9

Nota qd... *[Marginal notes in Latin script]*

Nota qd... *[Marginal notes in Latin script]*

Nota qd... *[Marginal notes in Latin script]*

Nota qd... *[Marginal notes in Latin script]*

[Continuation of text from the next page, visible in the right margin]

hēre qdē animā et itellēctū discretiū: sēsū at non habere nō
māsiū existēs: generabile at. At uero neq; ingūabile: quare eiz
non hēbit: aut. n. anime meli⁹ aut corpori: nūc at neutrum est:

hoc qdē non magis itelliget: hoc at nihil erit magis ppter illud:

Nullū ergo hēt animā corp⁹ nō manēs sine sēsū. At uero si hēt
sensū: necesse ē corp⁹ eē aut simplex aut mistū. Impossibile at
est eē simplex: tactum. n. nō haberet: est autē necesse hūc hēre:

hoc at ex his māifestū. Quoniā. n. aīal corp⁹ aīatū ē: corp⁹ at

omne tāgibile: tāgibile at qd sēsibile tactu: necesse & aīalis cor

p⁹ tactiū esse: si debet saluari aīal: alii. n. sēsū p altera sētūt

ut olfat⁹: uisus: audit⁹: tactiū at nisi hēat sensum: non hec

poterit qdē fugere: illa at accipere. Si uero hec ipossibile est sal

uari aīal: pp qd & gustus ē: sicut tactus qdam: alimētum autē

corp⁹ tangi possibile. Son⁹ at & color & odor non alūt neq; faci

unt augmētum neq; decemētū: quare & gustū necesse ē tactū

eē quēdā: qā tāgibils & uegetatiū sēsū ē: hi qdem igr necessa

rii sūt aīali: quo & māifestū q nō possibile sine tactu aīal eē.

Alii autē pp bonū & generi aīaliū iāz nō cuicūq; s; qbusdā ut

pcessiūo necesse inēē. Si. n. debet saluari nō solum o; tactu; sē

tire: s; & de longe. Hoc at erit si p mediū sēsitiū fuerit: eo q; il

lud qdē a sēsibili pariat & moueat: ipm at ab illo. Sicut. n. mo

uēs scd; locū usq; alicubi pmutare facit: & depellēs alter; facit

ut pellat: & ē p medium mot⁹: & pmum quidē mouēs depellit:

& nō depellit: ultimū at solum depellit nō pellens: mediū aut

utraq; multa at media sic i altatiōe: pter q unū manēs in eodē

loco alterat: ut si i cerā tixerit aliq; usq; ad id mota ē: usq; quo

tixit: lapis at nihil s; aqua usq; quo pcul i aer at ad plurimum

mouet: & facit & patit si maneat: & un⁹ sit. Vnde & de repul

sione ē meli⁹ q uisū egrediēte; repcuti aerē pati a figura & co

lore: usquequoq; qdē sit un⁹. In leui at est un⁹: pp qd itez hic

uisū mouebit: sicut utiq; si i cera sigillū igrederet usq; ad finē.

q Vod autē ipossibile sit simplex eē aīalis corp⁹: māife

stū ē: dico at puta igneū aut aereū. Sine quidem. n. tā

ctū neq; unū cōtingit aīaliū sēsū hēre: corp⁹. n. tactiū aīatū oē

sicut dcm ē: alia at pter terrā: sēsitiua qdēz utiq; fient: oia at eo

q p alter; sētire faciūt sēsū & p mediū: tact⁹ at ē i tagēdo ipa:

pp qd & h; hoc nomē & tā alii sensus tactu sētūt: s; p alia: hic

at ut solus p seip⁹: qre h; elemtoz nullū utiq; erit corp⁹ aīalis.

et unum corpus quodlibet unum hunc 2 corpus animal
Neque itaque terrenum: omniū eī t̄gibiliū tactus ē: sicut medie-
tas & susceptiu⁹ sensus: non solū quēcunq; differētie terre sūt:
sed calidi & frigidi: & aliorū omniū tangi possibiliū. Et pp hoc
ossib⁹ & capillis & huiusmodi partib⁹ nō sētimus: quia terree
sūt: & plāte ē ob hoc neq; unū habēt sensū: q̄a terree sūt: sine
autē tactu: neq; unum possibile ē aliū esse: hic autē sēsus non
est neq; terre: neq; alius elemētōrū nullius. Manifestū igit qm̄
necesse hoc solo p̄uata sēsu aīalia mori: neq; ei in hunc possibile
est habere nō animal existens: neq; cū sūt aīalia: aīaliū necesse
est habere p̄ter hunc. Et propter hoc q̄dem alia sēsibilia excellē-
tius non corrūpūt aīal: ut color & odor & son⁹: sed solū sensus
nisi secūduz accidēs: puta si simul cū sono depulsio fiat & ict⁹
& a uisib⁹ & odore alia mouent⁹ que tactu corrūpūt: & humor
āt scd⁹ q̄ accidit simul tactiū eē sic corrūpit. T̄gibiliū autē
excellētia: ut calid⁹ & frigid⁹ et durorum corrūpit aīal. Ois
q̄dē, n. sēsibilis supfluitas corrūpit sēsum: quare et qd tangi po-
test tactū: hoc āt tactu determinatum ē uiuere. Sine, n. tactu mō-
stratum ē q̄ ipossibile est aīal eē: unde t̄gibilium excellentia
non solū corrūpūt sēsum s3 animal: q̄a necesse solum habere
hunc. Alios autē sēsus habet animal: sicut dictū est: non pp eē
s3 pp bene ut uisum: q̄a in aere et in aqua ut uideat: oīo autem
q̄tum in diaphano gustū autē habet pp delectabile et triste ut
sentiat q̄ i alimēto: et cōcupiscat et moueat: auditū āt ut signi-
ficet aliqd īpi. Lingua āt hēt: quatenus significet aliqd alteri.

Explicit liber terti⁹ de anima.